

18. Møde.

Mandag den 15. December Kl. 13.

Formanden: I Skrivelse af 13. d. M. meddeler Kirkeministeren, at han ønsker mundtlig her i Tinget at forelægge:

Forslag til Lov om Stiftsbaandsløsning.

Uden for Dagsordenen giver jeg Ordet til den højtærede Kirkeminister for at han kan fremsætte det anmeldte Lovforslag.

Kirkeministeren (Frede Nielsen): Jeg har den Ære for det høje Ting at fremsætte *Forslag til Lov om Stiftsbaandsløsning.*

Jeg skal gøre nogle Bemærkninger om Lovforslaget. Det vil staa ærede Medlemmer klart, at Lovforslaget om Stiftsbaandsløsning staa i nøje Forbindelse med Lov af 4. Juni 1947 om Ændringer i Lov Nr. 191 af 16. April 1941 om Adgang til Præsteembeder i Folkekirken, hvorved der er givet Kvinder Adgang til paa lige Vilkaar med Mænd at beskikkes til Præster i den danske Folkekirke. Saadan som Forholdet ligger, maa Lovforslagets Gennemførelse siges at være en nødvendig Forudsætning for, at den første kvindelige Teolog, som man har ønsket ansat i Henhold til den nye Lov af 4. Juni 1947, cand. theol. Frk. Johanne Andersen, kan opnaa Ansættelse.

Jeg minder om Sagens Forhistorie. Valgmenigheden for Lolland-Falster har ønsket Frk. Johanne Andersen stadfæstet som Valgmenighedspræst. Biskoppen over Lolland-Falsters Stift har fundet det stridende mod sin Overbevisning at ordinere den paapældende og at give hende den til lovlig Overtagelse af Stillingen fornødne Kollats. Derefter opstod Spørgsmaalet om at bringe de i § 6 i Lov Nr. 287 af 30. Juni 1922 om Bispeembeders Besættelse og om Adgang til Stiftsbaandsløsning indeholdte Bestemmelser om Stiftsbaandsløsning til Anvendelse i det foreliggende Tilfælde, men man stødte nu paa den Vanskelighed, at Reglerne i nævnte § 6 i Bispevalgloven kun angaar det Tilfælde, hvor der ønskes løst Stiftsbaand fra Stiftets Biskop af en Menighed, for hvilken der findes en eller flere lovligt kaldede eller stadfæstede Præster, men derimod ikke paa det nu foreliggende Tilfælde, hvor der er Ledighed i en Præste-

stilling og Stiftets Biskop ikke finder at kunne meddele Ordination eller Kollats til den, der ventes udnævnt til eller stadfæstet som Præst i den ledige Stilling.

Min Forgænger som Kirkeminister, Provst Carl Hermansen, gik, straks efter at Loven af 4. Juni 1947 forelaa, i Gang med at finde en Løsning. Samtlige Biskopper blev indkaldt til et Møde i Kirkeministeriet den 23. Juni og blev gjort bekendt med den kgl. Anordning om Stiftsbaandsløsning, som den 14. August 1922 var udfærdiget i Henhold til Bestemmelsen i § 6 i Bispevalgloven af 30. Juni s. A., men aldrig bekendtgjort og derfor ikke traadt i Kraft.

Af Hensyn til den livlige Drøftelse, der har været ført og stadig føres om denne Sag, vil det være ønskeligt at trække visse historiske Linier op.

Siden Loven af 4. April 1855 om Løsning af Sognebaandet — den første kirkelige Frihedslov efter Grundlovens Givelse — har der været Hjemmel til, at et Medlem af en Sognemenighed i kirkelig Henseende kan slutte sig til en anden Præst end Sognets. Ingen Præst er pligtig til at modtage Sognebaandsløserne; men gør han det, er han baade med Hensyn til kirkelige Handlingers Udførelse og til Sjælesorg stillet ganske paa samme Maade over for Sognebaandsløserne som over for sin egen Menigheds Medlemmer. Denne Adgang til Sognebaandsløsning bestaar stadig i Henhold til Bestemmelserne herom i Loven om Kirkers Brug, Sognebaandsløsning m. m. af 30. Juni 1922 med senere Ændringer, sidst ved Loven af 15. Marts i Aar.

Men Stiftsbaandsløsning — hvorved forstaaes, at en Sognemenighed eller Valgmenighed med Tilslutning af Menighedens Præst eller en af dens faste Præster slutter sig til en anden af Rigets Biskopper end Stiftets egen, som maatte være villig til at modtage Menigheden — har der ikke været Hjemmel til, før vi i 1922 fik Bispevalgloven.

Da J. C. Christensen nævnte Aar fremsatte sit Forslag til Lov om Valg af Biskopper, fandtes der ikke i Forslaget nogen Bestemmelse om Stiftsbaandsløsning. Det var den tidligere Kirkeminister Thorvald Povlsen, der under Debatten rejste Spørgsmaal om Indførelse af en saadan Frihedsventil i Loven. J. C. Christensen udtalte samme Dag, at han ikke syntes, der var Grund til at tale herom. Fra konservativ Side tog man ogsaa Afstand fra Tanken om Stiftsbaandsløsning; men under den fortsatte Behandling af Lovforslaget viste det sig, at det — for at skaffe det for-